

KIS LAP

A GYERMEK-SZOBÁBAN. (Lásd a 341. lapon.)

XXI. kötet. 22. szám.

Ára negyedévre 1 fjt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1881. november 27-én.

PIROSKA.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

kocsi befordult a rácsos kapun a kertbe s hosszú fasoron haladt végig. Száz esztendő s terebélyes fák voltak s lombjuk a magasban összeérve, nagyszerű boltozatot képezett, de olyan hoyszut, hogy alig lehetett a végét látni.

— Ennek a fasornak a végén van a kastély, szólt Bánréviné.

Piroska gyönyörködve nézte a hatalmas fákat s a jobbra-balra elterülő szép kertet. Nagy erdőben hihette volna magát, ha nem látta volna, hogy a fák közt szép séta-utak kígyóznak; hogy padok, kert asztalok, lugasok vannak mindenfelé, majd tisztás helyeken pázsitos mező, virágokkal. A kis leány el is felejté, hogy az imént a kastélyra volt kíváncsi; de néhány perc múlva a koci kiért a fasorból, s megállt a kastély előtt.

Igazi nagyuri palota volt ez, melyben akár egy kis király is ellakhatott volna. Elöl karsu oszlopokkal, szobrokkal volt ékítve, az emeletet nagy erkély diszíté, a palota két szárnyát pedig tornyoskák; a palota előtt tágas tér volt, tele virágültetvényekkel, ritka bokrokkal, — szinte furcsa volt arra gondolni, hogy e gyönyörű helyen olyan egyszerű komor öreg asszony lakik, kit Piroska eleinte valami urasági kulcsárnónek nézett. Persze, azóta már belátta, hogy dédanyja sokkal öregebb, komolyabb, hogyszem holmi cifraságra gondolna. A ki ismeri, ugyis tudja, kicsoda.

Piroska, amint kiszállt a kocsiból, egy pillanatig egészen elálmélkodva nézte a szép helyet; aztán maga sem tudta, hogy történt, de majdnem elsomorodott és halkán sóhajtva inkább magában mondá: — Oh, ha mamácskám ezt láthatná! — Ő látta, itt lakott, felelé az öreg asszony.

És hirtelen, mintha nem birt volna ellenállani szive sugallatának, lehajolt s megcsókolta Piroskát. Most tette először. Aztán fölegyenesedett és megint a régi szigorú arccal, büszkén ment be a kastélyba, utána Piroska és Elemér. A márványoszlopos nagy tornácban egy öreg nő jött velök szembe; csinosan, de egyszerűen volt öltözve, épen mint Bánréviné. Piroska, miután dédanyjával úgy megjárta, már találgatni sem merte volna, hogy ki ez; de csakhamar kitalálhatta, mert az öreg nő mély tisztelettel csókolt kezét Bánrévinének. Tehát ez már igazán csak valami kulcsárnő vagy gazdasszony.

— Klára, szólt Bánréviné, vezesse Piroska kisasszonyt a kék szobába, az lesz az ő szobája. János pedig vezesse Elemért a zöld szobába. Gyermekek, mosátok le az uti port, öltetek tiszta ruhát s ha a csengetést halljátok, jöjjetek az ebédlőbe. Korán szoktam vacsorálni és lefeküdni.

Ezzel benyitott egy ajtót és saját lakosztályába ment.

— Piroska kisasszony, kérem, jöjjön velem, szólt Klára alázatosan.

A kis leány szinte megzavarodott, mikor e tisztes öreg nő oly alázatosan szólt hozzája. Követte s egy tágas, igen szépen butorozott szobába léptek be,

hová az in
podgyászát
a kicsomag

— A
átöltöztete

— O

nyájasan,
dig magam

. Klára

gatta a ru

gedve, hog

gére legye

cselekedni,

mint a dé

kedvére va

kell fogla

végezte d

tanulta ú

nagyon ré

ez a Klára

fiatalabbn

A kis leá

szomorú le

haza, a ke

nem köny

Klára meg

— E

kisasszony,

Piroska

mondta m

átöltözik.

tette, min

Piroska ez

lennek, kiv

sőt igazán

mint ott

len elfordi

nyult voln

nem akar

hová az inas csakhamar behozta Piroska podgyászát is. Klára azonnal hozzá fogott a kicsomagoláshoz, miközben így szólt:

— Azonnal megleszek, aztán majd átöltöztetem Piroska kissaszonyt.

— Oh köszönöm, felelé a kis leány nyájasan, nem kell nekem segítség, mindig magam öltözködöm.

Klára nem felelt semmit, csak rakosgatta a ruhákat a szekrénybe, nem engedve, hogy Piroska valamiben segítségére legyen. Piroska nem mert ellenére cselekedni, mert hátha ez is olyan szigorú, mint a dédanya? Arczán nem látszott, kedvére van-e vagy sem, hogy Piroskával kell foglalkoznia; nyugodtan, hidegen végezte dolgát. Ugy látszik, egészen eltanulta úrnője modorát s bizonyosan nagyon régen lehetnek már együtt, mert ez a Klára asszony sem valami sokkal fiatalabbnak látszott, mint Bánréviné. A kis leány busan gondolt arra, mily szomorú lesz itt az élete; úgy kívánczolt haza, a kedves, gyöngéd mamához! Majdnem könyezni kezdett, mikor az öreg Klára megszólalt:

— Helyen van minden. Piroska kissaszony, tessék jönni öltözködni.

Piroska engedelmeskedett s nem mondta másodszor, hogy majd maga is átöltözik. Klára mosdatta, fésülte, öltöztette, mint valami kényes kis babát s Piroska ezt nem is találta épen kellemetlennek, kivált mikor Klára olyan ügyesen, sőt igazán gyöngéden bánt vele. És a mint ott forgolódott, mintha néha hirtelen elfordította volna arczát és szeméhez nyult volna, mint a ki könnyeit törli, de nem akarja hogy észrevegyék. Piroska

azonban észrevette, csak hogy nem tudta mire vélni.

— Valami bánata van szegénynek, gondolá. Ugy látszik, mégsem olyan kemény szívű, mint a dédanyám.

De ha nem volt kemény szívű, hallgatagnak épen olyan hallgatag volt, mint Bánréviné. Piroska, ki otthon szokva volt a kedélyes vidám csevegéshez, váltig csodálkozott titokban, hogy ezek az emberek itt még teljesen meg nem némultak; de aztán pirongatta magát e pajkos gondolatáért s az jutott eszébe, hogy ezek itt mind nagyon, nagyon öregek, nem csoda, ha már elmúlt a kedvök a sok beszédttől. Épen amint ezt gondolta, Klára lehajolt, hogy megkösse a kis leány övét; és amint lehajolt hozzá, majdnem suttogva kérdé:

— Kedves jó kisasszonykám, hogy van a mamája?

— Oh köszönöm, már sokkal jobban, nem sokára egészen meggyógyul.

Piroska hamarjában egészen természetesnek találta, hogy beteg mamája után tudakozódik valaki; de aztán mégis feltűnt neki, hogy ez az öreg komorna valjon miért érdeklődik a mama iránt?

— Hát ismeri az én kedves mamámat? kérdé.

Klára szemei könybe lábbadtak.

— Hogy ismerem-é! felelé egészen elérzékenyedve. Hiszen karjaimon hordoztam, csecsemő korától fogva dajkáltam, ápoltam! És most, hogy Piroska kissaszonyt látom, mintha csak őt látnám kis leány korában, annyira hasonlít hozzá. Senki sem mondta nekem, kicsoda, de

rögtön ráismertem, hogy az én hajdani fiatal urnóm gyermeke.

S a jó öreg cseléd megcsókolta Piroskát.

A kis leány ámult és örvendett. Még soha sem találkozott senkivel, a ki az ő kedves mamáját kicsi korában ismerte volna és itt az első, a kivel beszél, a mamának régi jó ismerőse.

— És szerette mamámat? kérdé aztán.

— Oh, hát lehet-e őt nem szeretni! felelé Klára. Hiszen ő valóságos angyal, ő volt a kastély jó szelleme. Míg ő itt élt, addig vidámság, boldogság lakott itt, most pedig csupa szomorúság. Sokat sirtam utána... de nagyasszonyunk kérlelhetetlen s amit egykor kimond, azt vissza nem vonja, meg nem békül haláláig...

De itt Klára hirtelen elhallgatott s úgy látszék megijedt saját szavaitól. Félve és aggodalmasan így szólt újra:

— Kedves jó kisasszonykám, ne áruljon el, ne szóljon senkinek arról, hogy ezeket mondtam. Ha a nagyasszony megtudná, hogy ily vakmerően beszéltem, rögtön elkergetne... pedig már negyven

éve szolgálom és itt akarnám bevégezni életemet.

Piroska épen meg akarta nyugtatni, mikor csengetés hallatszott.

— A vacsorát tálalják... siessen kedvesem, nehogy várakoztassa a nagyasszonyt. Nagyon szereti a pontosságot. Majd elvezetem, mert nem járatos még ebben a nagy kastélyban.

Nem vezette ki a folyosóra, hanem

a szomszéd szoba ajtaját tárta fel s aztán a termek, szobák hosszú során vezette végig Piroskát. A kis leány szemei kápráztak, mikor a fényes termeken végig ment; azt hitte, valami tündérkastélyban jár. Egyik terem pompásabb volt a másikonál. Roppant tükrök, gyönyörű

festmények, drága butorok, csillárok s százféle szép s értékes tárgy tünt a szemébe; Piroska minden lépten szeretett volna megállani, de Klára nem engedte.

— Majd holnap megnézheti. Most nem lehet.

Piroska belátta, hogy Klárának igaza van s nemcsak nem neheztelt, hanem még inkább megszerette e szavaiért. Hiszen a jó öreg azért teszi ezt, mert nem

L.L.

EZ A BORISKÁÉ. (Lásd a 347. lapon.)

akarja,
legyen;

E

kis leán
szereti s

lépett az

hogy ő a

dédanya

asztalho

volt, min

hordták

is csönd

sen eset

hogy dé

próbálg

kodni,

elmult a

mentül t

Piroska

szülei m

»

H

Te

É

I

Ö

akarja, hogy a dédanyának kifogása legyen; aggódik, tehát szereti Piroskát.

E gondolat egészen fölvidította a kis leányt. Már talált valakit, a ki őt szereti s a kit ő is szerethet. Derülten lépett az ebédlőbe s örömmel tapasztalta, hogy ő az első; de csakhamar belépett a dédanya és aztán Elemér is. Leültek az asztalhoz. Bánréviné hallgatag, komoly volt, mint rendesen; az inasok zajtalanul hordták fel a jó ételeket s még Elemér is csöndes volt, ami ugyancsak keservesen esett neki. Néha néha, mikor azt hitte, hogy dédanyjuk nem ügyel reájok, megpróbálgatta arcját fintorgatni és bohóskodni, de a mint dédanyja ránézett, elmúlt a kedve s kárpótlásul igyekezett mentül több süteményt a szájába tömni. Piroska pedig arra gondolt, hogy jó szülei most valjon emlegetik-e? Ha ott-

hon volna, mennyivel vigabban vacsorálna! Nem volna ugyan ennyi drága étel és csemege, fényes ruhás inasok sem szolgálnák, de e helyett volna vidámság és boldog szeretet.

Vacsora után Bánréviné így szólt:

— Gyermek, most menjetekaludni. Az utazás bizonyosan elfárasztott.

Piroska csakugyan fáradt volt, illedelmesen jó éjszakát kívánt és szobájába vonulva lefeküdt. Még jó ideig nem tudott elaludni s gondolkozott a nagy változáson, mely vele történt. Szinte álomnak hitte, de azt is megvallotta magának, hogy végre is dolga nem olyan borzasztó, mint hitte. A dédanya komor, hideg ugyan, de különben is nem lehet ellene panasz. És ha majd megszeretik egymást, talán egészen másképp megy a dolog. És miért ne volna az is lehetséges?

(Folytatása következik.)

A gyermek-szobában.

(Képpel a czimlapon.)

» VASÁRNAP van, nincs iskola,
Kedvünkre mulathatunk;
Hej Zsuzsikám, ez az élet!
Mi ma nagy urak vagyunk!

Te öltözteted Viczádat,
A szekrényből kiveszed;
Én meg az én lovacskámat
S kicsiny tár-szekeremet!*

Igy szól Dezső, s biztatása
Fogott is kicsiny hugán;
Öltözködni, mosakodni,
Majd érkeznek délután.

De belép kedves mamájuk:

» Ezt nem türom, gyermekek!
Egy, kettő! Fél óra múlva
Talpon, rendben legyetek!

Ki látott ily hanyagságot?
Nem ugy, apraim! Hahó!
Az ünnepnap délelőttje!
Az nem játékra való!

Egymásután, fel szaporán,
Késésben ne leljelek.
Az Isten dicsére megyek
A templomba veletek!

SAMU BÁCSI TÖRTÉNETE.

-- Beszélyke. --

(Vége.)

RVÁN maradtam!

Mikor atyám temetéséről haza értem az üres lakásba, lehanyatlottam az asztal mellé és keservesen zokogtam. Meddig sirtam ott, magam sem tudom; fejem tele volt szomorú gondolatokkal, azt hittem, magam is meghalok. Már esteledett, mikor az ajtó nyílására megrezzentem. Egyik jó szomszédasszony, Örzse néni lépett be s egy tányéron ételt hozott. Hozzám jött, megsimogatta fejemet és vigasztalni próbált.

— No, no kedves fiam, nyugodjál meg Isten akaratában. Gondold meg, hogy minden embernek ez a sorsa. És most egyél, nézd, hoztam neked egy kis vacsorát; tudom, egész nap semmit sem ettél. Aztán ha éppen nagyon szomorú itt egyedül lenned, jöjj át hozzánk, szívesen látunk.

Letette a tányért az asztalra és elment, én pedig sirtam, busultam tovább, mignem egyszerre valami hideg érinté kezemet, — Bátor orra; a hü állat jött hozzám s mintha vigasztalni akart volna, mellém simult. Megöleltem a hü állatot, ő volt az egyetlen lény a világon, mely még szeretett. Szinte megkönnyebbült a szívem, mikor beszélni kezdtem hozzá; s mintha a szegény oktalan állat értette volna fájdalmamat, ő is olyan busan, szomorúan nézett reám.

Másnap reggel egy komoly arcú uri ember jött hozzám s elmondta, hogy ő az árvák atyja, a hatóságtól ő van megbízva, hogy gondomat viselje.

— Egyelőre, kedves fiam, itt a szomszéd Örzse asszonynál fogsz lakni; már beszéltem vele és elintéztem a dolgot. Az iskolában néhány hét múlva lesznek a vizsgálatok, addig tehát folytatni fogod a tanulást. Azután majd meglátjuk, mit csinálunk tovább.

Ugy történt; szomorúan ugyan, de tanultam tovább s letettem az évi vizsgálatot. Épen azon a napon, mikor a vizsgálat volt, hazaérve láttam, hogy lakásunkról, mely eddig be volt csukva, mindent elhordanak. Ijedten kérdeztem, mi történik itt? — s megmagyarázták, hogy a szüleim után maradt butorokat, atyám műhelyének szerszámaikat, mindent, mindent eladtak, mert ezeknek a holmiknak én nem vehetem hasznát. Hanem a pénz, a mit a vevők fizettek, az enyém lesz, az árvák atyja beteszi a takarékpénztárba és majd ha nagy leszek, megkapom, addig pedig a kamatjából veszek számomra, amire szükségem lesz. Eljött az árvák atyja is, ő is megmagyarázta ezt nekem, azután így szólt komoly, de nyájas, jóakaró hangon:

— Kedves fiam, most már ideje, hogy komolyan beszéljünk arról, mi legyen belőled. Már eléggé nagy s okos fiú vagy, hogy magad is szólj a dologhoz; én nem akarlak kényszeríteni, inkább csak jó tanácsot adok.

Megköszöntem a derék férfiú jóságát és ígértem, hogy tanácsára hallgatni fogok. Ekkor így szólt tovább:

— Iskolába, kedves fiam, nem járhatsz tovább, mert nem volna miből élned. Az egész pénzüsszeg, mely szüleidről reád maradt, alig négyszáz forint; ennek

évi kam
Tehát o
már m
A szom
nálam e
és egy
kereske
kereske
tomhoz
saját fi
segéd l
becsület
hatnál.

Ne
a mint
hü öreg

—
hogy h
tot...

Az
felelé:

—
életed
ilyen o
hetünk.

Be
de arra
dolgot
Ebbe k

M
tettem,
kereske
annak
ját maj

—
és kom
fogod t
tehát m

évi kamatja husz forint, ruhára sem elég. Tehát olyan pályára kell lépned, melyen már most keresheted meg a kenyeredet. A szomszéd városból éppen tegnap volt nálam egy jó ismerősöm, a ki kereskedő és egy jóra való fiut keres a boltjába kereskedő inasnak. Ha volna kedved kereskedőnek lenni, elküldenélek barátomhoz; ő mindennel ellátna, mintha saját fia volnál. Három, négy év mulva segéd lennél, már fizetést is kapnál és becsületes szorgalommal aztán boldogulhatnál.

Nekem tetszett ez a tanács, de éppen a mint felelni akartam, megpillantám a hű öreg Bátor s felkiáltottam:

— Oh hogy menjek el innen... hogy hagyjam el ezt a szegény hű állatot... vénségére éhen fog veszni.

Az árvák atyja félig mosolyogva felelé:

— Kedves fiam, legyen eszed. Egész életed sorsát kell most eldönteni, egy ilyen oktalan állattal most nem törődhetünk.

Be kellett látnom, hogy igaza van, de arra kértem, engedjen időt, hogy a dolgot meggondoljam másnap reggelig. Ebbe készséggel beleegyezett.

Másnap elmentem hozzá és kijelenttem, hogy elfogadom tanácsát, elmegyek kereskedő inasnak. Aztán kérdeztem, hogy annak a néhány száz forintnak a kamatját majd megkapom-e?

— Meg, felelé. Tudom, hogy okos és komoly fiu vagy, te magad a legjobban fogod tudni, mire van szükséged; a pénzt tehát majd elküldöm neked mindig.

— Nem, nem nekem! Kérem, adja át mindig Örzse néninek, kinél eddig voltam. Ő majd tudja a többit.

— Jól van.

A jó Örzse néniel pedig már meg-egyeztem volt, hogy ő tartsa meg a husz forintot s ennek fejében ápolja az én szegény, hű öreg kutyámat mert inkább magam éhezem, hogysen a szegény állat nyomorultan elveszzen.

Harmadnap elbucsuztam jó öreg kutyámtól, Örzse nénitől, s elutaztam a szomszéd városba, hogy mint kereskedő inas új életet kezdjek.

Nem beszélek sokat arról, hogy folyt életem azután. Főnököm igen derék ember volt, tanítatott, ellátott mindennel s én szorgalmas és becsületes munkával háláltam ezt meg. Négy év mulva befejeztem az inaskodást és segéd lettem. Ekkor visszamentem szülővárosomba és fölkerestem régi ismerőseimet. Már tizen-nyolcz éves fiatal ember voltam.

Örzse asszony nagyon megörült, mikor újra meglátott, és Bátor, a hű öreg állat még élt és reám ismert: alig tudott mit csinálni örömeiben. És én is örültem, mikor meggyőződtem, hogy a jó öreg állatot csakugyan jól tartották. Aztán meglátogattam az árvák atyját, aki így szólt:

— Kedves fiam, örvendek, hogy ilyen derék ifju lett belőled. Most az szükséges, hogy kissé megismerkedjél a világgal, lássad a nagy városokat. Ehhez pénz kell s bár még nem vagy olyan idős, hogy a szüleidtől reád maradt pénzt kivenni jogod volna, én kieszközlöm, hogy megkapjad és utazhassál a fővárosba szerencsét pró-

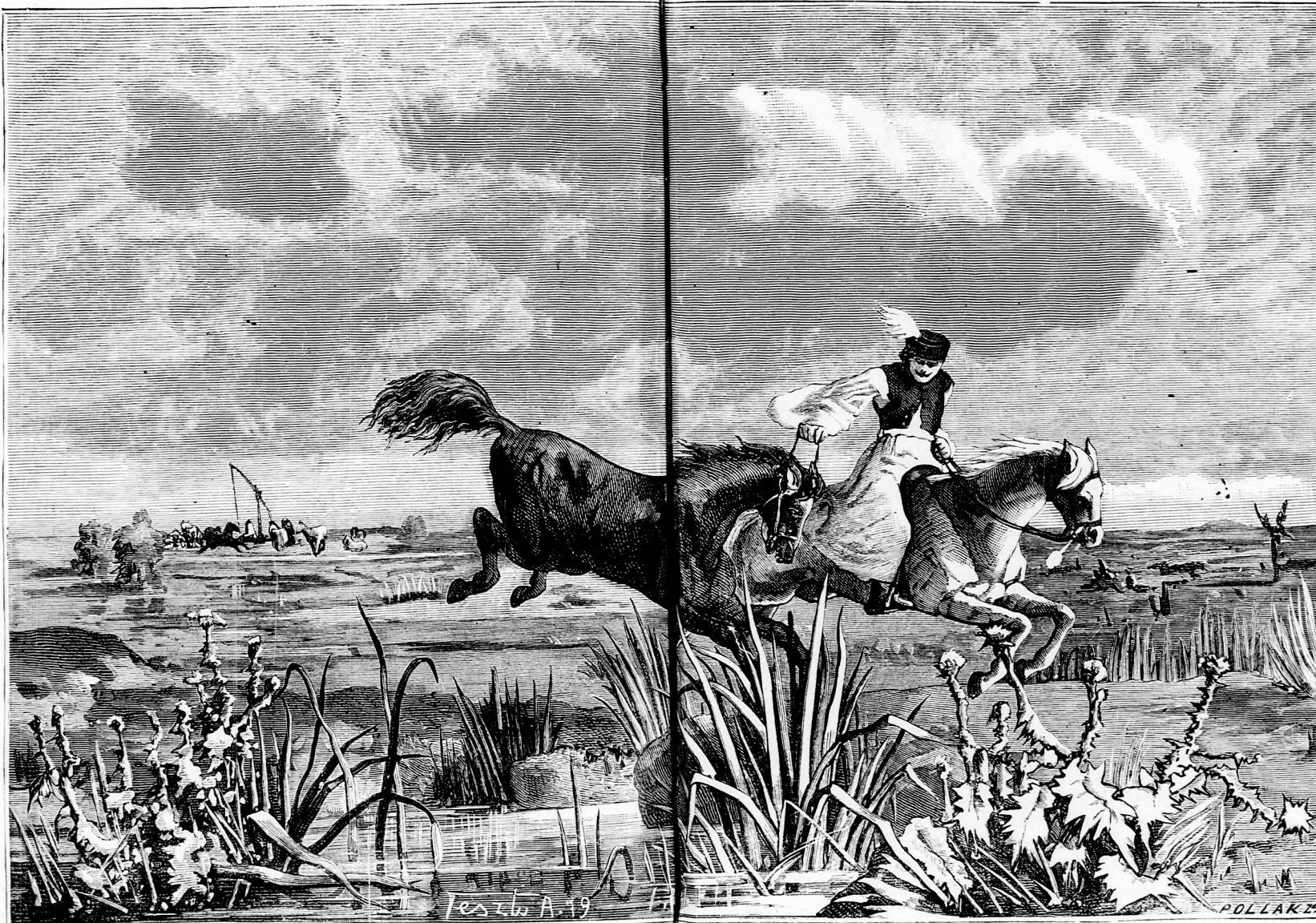
bálni. Ott az ilyen derék ifju hamar boldogul s ha egy kis pénze van és jól használja, megalapíthatja szerencsáját.

Nagyon megörültem e szavaknak. Igen, ez volt az én ohajtásom is. Már épen megakartam köszönni, hogy így kitalálta gondolatomat, mikor hirtelen az jutott eszembe: mi lesz szegény Bátorral? Ha én a pénzt elviszem, Örzse néni nem kap semmit s hát ha ingyen nem tartja? Hamar elszántam magamat s azt feleltem, hogy nem kell pénz. Maradjon úgy, mint eddig; megélek én a nélkül is. —

— Ám lásd, felelt az árvák atyja, vállát vonva. Én javadat akartam, de ha nem bízol magadban s félsz, hogy a

pénzt haszontalanul költenéd el, jobb is, ha itt hagyod.

Másnap elutaztam, vissza a szomszéd

A CSIKÓS. (Lásd a 346. lapon.)

városba. És azután több mint tiz évig nem láttam szülővárosomat, sőt hirt is alig hallottam felőle. A kereskedő élete sok-

szor nagyon változatos s én is eljutottam a fővárosba, aztán külföldre, Sokat láttam, tapasztaltam. Több ízben szerencsés voltam, már szép

vagyont is szerezttem; de aztán szerencsétlenség kezdett üldözni s végre mindent elvesztettem. Ekkor elkedvetlenedve visszatértem szülővárosomba. Itt azalatt, míg én oda voltam, sok megváltozott. Örzse néni meghalt s az én öreg kutyám is rég kimult. De megvolt, a miről én sokféle hányatásaim közt messz föledőn szinte megfeledkeztem,— megvolt az a néhány száz forint, mely szüleimtől maradt reám s melyet itt hagytam, hogy kamataiból szegény Bátort tartsák el. Ugyancsak megörültem.

Ha ezt akkor elvittem volna, ép úgy oda vész, mint a többi pénzem; így pedig, miután sok tapasztalaton okultam, ezzel a pénzzel újra kezdhettem valamit. Eleinte csak kicsike boltocskát nyitottam, szorgalmas voltam, boldogultam s lassan-lassan nagyobb kereskedést nyithattam és öreg napjaimra vagyonos ember lettem, úgy hogy most segíthetek a szegény embereken.

Eddig volt az öreg Samu bácsi elbeszélése; aztán így szólt:

— No's úgy-e hü kutyámnak köszönhetem szerencsémét.

— Valóban, felelém, de talán másnak is: jó szívének; s jó tetteért megérdemelte a jutalmat.

A CSIKÓS.

(Képpel a 344—345. lapokon.)

Kis olvasóim közül azok, kik hegyvidéken vagy városokban laknak, tudom, nem igen láttak még igazi csikóst; legfeljebb hírét hallották, mintha valami idegen országbeli nemzet volna. Igaz is, hogy a csikós nem sokat fordul meg a városok szűk utcáiban, a hegyes, sziklás vidéken még nincs az ő számára hely. Az ő hazája a szép magyar alföldön van, a végtelen rónaságon, a hol mértföldekre nincs egyetlen egy dombocska sem, házat is csak itt-ott látni, a hol egy-egy magányos tanya vagy csárda áll, s még vasuton is órákig tart, míg egyik helységtől a másikhoz érünk.

Magyar őseinknek, mikor ezer esztendővel ezelőtt szép hazánkat elfoglalták, ez a sik rónaság tetszett meg, ez volt kedvökre való hely, mert a végtelen pusztákon gazdag legelőt találtak gyorslábu lovaiknak, vitéz lovas sergeik itt akadály nélkül számuldozhattak. Most már persze nem olyan

az alföld, mint hajdan volt, nagy városok, falvak virulnak ott s a gazdagon termő földet felszántják, bevetik s bőven terem a jó buza és más hasznos növény. De vannak még most is nagy földterületek, melyeket nem szántanak fel, hanem meghagynak legelőnek s ott szabadon él a csikós a gondjaira bizott lovakkal, a ménnessel, éjjel-nappal.

Nem kell nekik hajlék sem eső, sem napfény ellen; nem bánják, akármilyen idő jár: a csikós épen úgy meg van edzve minden viszontagság ellen, mint a vadon felnövekedő lovak. Mert ezek a lovak nem olyan engedelmes, szelid jószágok, mint mikor már betanítva a városban szolgálnak. Kicsiny csikó koruktól fogva szabadon ficzkádoznak, egészen vadon élnek s a csikóson kívül alig is látnak embert; szilajak s nem eresztenek senkit közel. A csikós pedig csak arra vigyáz, hogy szét ne szaladjanak, el ne vesszenek. Hatalmas karikás cstorral, lóháton számuldva tereleti őket.

Mikor aztán a gazdának szüksége van lovakra, szétnéz a ménesben s megmutatja a csikósnak, melyiket fogja el. Nem könnyű dolog volna ez másnak, de a csikós már érti a mesterségét. Ovatosan a ló mellett terem és hátára pattan. A ló, mely eddig szabadon élt, s nem ismert urat, szinte csodálkozik a vakmerőségen, hogy hátára mer ülni valaki; ágaskodik, dühösen rugkapál, hogy ledobja lovasát; de a csikós keményen megüli, nem esik ám le. Ekkor a ló neki dühödve eszeveszett futásnak ered s a csikós hagyja futni; órákig is fut a ló s újra meg újra ágaskodik, toporzékol, de hiába, — nem bír szabadulni lovasától; földre veti magát, de a csikós erre is el van készülve s lábait szétterjesztve megál a ló fölött, mely végre ismét fölugrik s a csikós ismét rajta ül. Végre teljesen kimerül, ellankad a vad ló, már nem bír ellenszegülni s ekkor felkantározzák, s elvezetik a gazda istállójába.

Neha
a szabads
sanként b
sen hagy
megnyerg
a szép sz
pusztán é

SZ

Ac

A

D

A

J

H

C

Gy

Ko

Fej

Ka

A

Az

Va

De

A

S

Ha

Ny

Néhány napig még makranczoskodik a szabadságát elvesztett tüzes ló, de lassanként beletörődik sorsába s engedelmesen hagyja magát kocsi elé fogni vagy megnyergeltetni; de bizonyosan sajnálja a szép szabad életet, melyet odakint a puztán élt a csikós gondjai alatt.

Ez a Boriskáé.

(Képpel a 340. lapon.)

SZERENCSESEN megfejték a
Tehenet.

*Adott is az áldott jószág
Eleget.*

*A sajtárból le is szürték
Szaporán,*

*De a sajtár fenekén még
Maradt ám.*

*Az a tiz csöpp közöttünk a
Kicsié.*

*Jöszte gyorsan Boris lelkem,
Tej kell-é?*

*Hogyne kéne? Hisz oly nagyon
Szereti!*

*Csőpp száján a tiz csöppet le
Ereszti.*

Találós mese.

*Gyermek figyelj, körül tekints:
Koldusnak van, gazdagnak nincs;
Fejedelem nélkülözi,
Katonája meg viseli.
A puskából feléd pukkan,
Az ágyuban meg se mukkan.
Van birkának és kecskének,
De nincsen ám a tehénnek.
A sasnak nincs benne része,
S lám a tyúk dicsekszik véle.
Ha kinyitod az eszed:
Nyitját könnyen megleled.*

IRÉNKE TANITVÁNYAI.

— Kicsi beszély, két képpel. —

AJDNEM sirva futott be Irénke a szobába. Hogy is ne? Kitétte a tornácra, a napra szép thearózsafáját s a legszebb bimbó le volt szakítva róla, mikor este visszahozta a szobába.

— Bizonyosan az a két vásott gyermek törte le! kiáltá Irénke hevesen. Ez már igazán kiállhatatlan! Nem lehet a házban megmaradni tőlük! Már igazán megkérem apácskát, hogy keményen büntesse meg őket.

Magam is azt hiszem, hogy Irénke nem hiába gyanakodott arra a két vásott gyermekre. Odalent egy pinczeszoba-féle nyomorult zugban épen most meséltek egymásnak olyasmit, hogy az a gőgös kis-asszony hogy fog majd boszankodni, csak-hogy nem fogja ám megtudni, ki követte el a csinyt, mert senkisémet volt a tornáczon, mikor ők oda lopóztak. Aztán a nagyobbik, egy körülbelül nyolcz éves leány, gyertyát gyújtott, s látni lehetett a másik gyermeket is, egy hét éves kis fiut. Mindakettő rongyos, szurtos, sápadt volt, a szobán pedig mindenfelé a nagy szegénység és rendetlenség látszott. De a két gyermek nem volt épen szomorú; a kis fiu leheveredett a földre, a leányka székre ült, aztán uj csinyen törték a fejüket. (Lásd a 348. lapon.)

Nagy városban, hol akkora házak vannak, hogy akármelyik kisebb falu egész lakossága elférne benne, sokféle ember lakik egy házban. Ott is, hol Irénke szüleinek az első emeleten szép kényelmes

lakásuk volt, sötét pinczeszobában lakott egy szegény napszámos két gyermekével. A napszámos reggel elment s gyakran csak estére tért haza, a két gyermeknek hagyott ebédre egy-egy darab kenyeret s aztán az ő dolguk volt, hogy töltsék a napot. Anyjuk már nem élt és persze az lett a vége, hogy a magára hagyott két

gyermekből ugyancsak vásott, rosz gyermek lett. Senki sem szerette őket, olyan rongyosak voltak, aztán meg annak hírét sem hallották, mi az illedelem. De leginkább meggyült velök a baja Irénkének. A két nevetlen gyermek, ha a kapuban vagy az udvaron találkozott vele, csufolkodó arcot vágott, eleinte csak tréfából

... UJ CSINYEN TÖRTÉK A FEJÖKET. (Lásd a 347. lapon.)

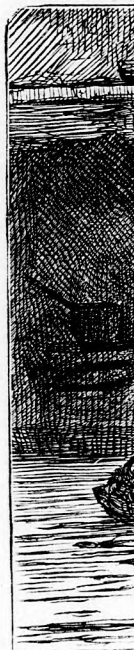
mikor pedig látták, hogy Irénke boszankodik, csak azért is boszantották. Egyszer aztán Irénke hevesen reájok rivalkodott, hogy takarodjanak az utjából. És ezóta, maguk sem tudták volna megmondani, miért, ellenségek voltak, csak hogy Irénke adta meg az árát, mert őt a két vásott gyermek meg-megboszantotta, ő pedig

nem tudott rajtuk boszút állani. Most is csak panaszkodott, mignem a jó öreg dada megvigasztalta:

— Soha se törődjék velök, kedves kisasszonykám! Gonosz, vásott gyermekek... ámbár az igaz, hogy inkább sajnálni lehet az istenadtákat. Nincs anyjuk, nincs aki gondjukat viselje. Ugy nőnek

fel, mint a
hogy talá
roszat. El

E s
Már hall
nek nincs
kozott to
eszébe, m

kozott a
reá, Irén
azelőtt t
mosolyg
fiuhoz:

—
talak és
jöjj köze

fel, mint az erdei vadak. Olyan tudatlanok, hogy talán nem is sejtik, mikor tesznek rosszat. Elég baj az nekik.

E szavak megdöbbsenték Irénkét. Már hallotta, hogy annak a két gyermeknek nincs mamája, de eddig nem gondolkozott tovább felette. Most az jutott eszébe, milyen borzasztó volna az, ha

neki nem volna mamája, a ki őt annyi szép és hasznos dologra tanítja, a kitől mindent kap, amire csak szüksége van. Milyen szerencsétlen az a két szegény, elhagyott gyermek!

Irénkének igazán jó szíve volt s őszintén megsajnálta eddigi ellenségeit. Mikor másnap a kapu alatt megint talál-

... GYÖNYÖRKÖDVE, ÁMULVA HALLGATTÁK (Lásd a 350. lapon.)

kozott a kis fiuval és ez arcát fintorgatta reá, Irénke nem fordult el büszkén, mint azelőtt tette, hanem megállt és nyájasan mosolygott, aztán így szólt a rongyos kis fiuhoz:

— Miért haragszol? Én nem bántottalak és nem is haragszom reátok. No, jöjj közelebb és mondd meg, hogy hívnak?

A kis fiu gyanakodólag nézett az uri leánykára s inkább hátrább ment, nem hogy előre jött volna.

— Talán bizony félsz tőlem? szólt Irénke szeliden nevetve. Ne félj semmit! Nézd, mutatok neked szép képeket.

Épen nála volt egyik képeskönyve s messziről szép képecskét mutatott a kis

fiunak, ki váltig szeretett volna közelebb menni, de nem mert. Hátha csak meg akarja csalni? És testvére nincs közel, hogy védelmezze.

Iréнке zsebébe nyult s cukorkát vett elő.

— Nézd, ezt a jó cukrot neked adom, ha idejössz és megmondod, hogy hívnak.

A kis fiu még mindig gyanakvólag nézett ellenségére, de a cukor nagyon csábította. Kissé közeledett.

— De igazán ide adja? kérdé.

— Persze! Fogd!

S messziről odadobta neki, a fiu pedig elkapta és be is kapta. Most már nem kételkedett, közelebb ment és így szólt:

— Az én nevem Gyuricza, a testvéremé meg Juliska. Hát magát hogy hívják?

Iréнке megmondta, aztán mutogatta a képeket Gyuriczának. Épen ekkor ért oda Juliska és ugyancsak bámult azon, amit látott, de a kis fiu már messziről kiáltá:

— Jöjj ide, Juliska . . . hiszen a kisasszony nem haragszik, nem bánt . . . és nézd, milyen szép képek vannak itt a könyvben!

— Vannak bizony, és hozzá szép mesék is. Ha akarjátok, kölcsön adom, olvassátok.

Juliska, ki ezalatt szintén közeledett, Irénke szavaira kissé megzavarodott.

— Oh, hiába adná . . . nem tudunk mi olvasni, mondá.

Iréнке csodálkozott ezen, mert hiszen Juliska nem igen volt kisebb nálánál; és

még nem járt iskolába; azt sem igen tudta, mi a betű.

— Az kár, hogy nem tudsz olvasni. Pedig olyan szép meséket olvashatnál!

— Oh, én úgy szeretem a meséket! kiáltá a kis fiu.

— Én is szeretem, szólt Juliska. Hajdan édes anyám sokat mesélt nekem.

— Meséljen el nekünk valamit, ami ebben a szép könyvben van! kérte a kis fiu Irénkét.

— Megtenném szívesen . . . de itt nem lehet, nem állhatunk a kapu alatt.

— Hát jöjjön el hozzánk.

Iréнке nem volt egészen bizonyos benne, vajjon jól cselekszik-e, ha elmegy a két rongyos gyermekkel. De már nem akarta rontani a kedvöket.

— Nem bánom, elmegyek veletek.

És elkísérte őket abba a szegényes, szurtos pinczelakásba. Szinte megborzadt, mikor belépett; ő, a ki mindig jólétben élt, nem is gyanitá; milyen szomorú állapotban él sok, igen sok szegény gyermek! Nagy kedve lett volna visszafordulni a fojtó légű, homályos szobából; de legyőzte borzongását, leült egy székre és beváltotta ígéretét, olvasott szép meséket. Juliska és Gyuricza elfojtott lélekzettel, gyönyörködve, ámulva halgatták (Lásd a képet a 349. lapon) s mikor Irénke végre abbahagyta és azt mondta, hogy most már haza kell mennie, a kis fiu majdnem szomorúan mondá:

— Oh be kár! Olyan szép volt! Ugy-e, majd máskor eljön megint?

— El.

És csakugyan elment Irénke másnap is és aztán majd mindennap. Szabad idejét

nem játékokonysággal jótettet vis kapott, hok neknek m felolvashat tette. Mik hoz, kérde a maga Juliska az Harmadna tanította J mert Irénk csodálkoz szurtos m lottá, hog valaki tiszt

— M

a szoba ol tán és re egész nap hatnád, m

És a gyermek írást. Jul hogy mag és hasznos

Rövi

mek egész ácsorogta udvaron, csinyeken rendbe ho hábár sze volt látni san szurt Juliska g vérére; n de összef

nem játékkal töltötte, hanem nagy jótékonyssággal; pedig ő maga sem tudta, hogy jótettet visz végbe. Mamájától engedélyt kapott, hogy azoknak a szegény gyermekeknek megmutathassa képes könyveit, felolvashassa meséit; de aztán nemcsak ezt tette. Mikor másodszor elment Juliskához, kérdezte tőle, mért nem varrja össze a maga és a Gyurica rongyos ruháit? Juliska azt felelte, hogy ő nem tud varrni. Harmadnap Irénke hozott tüt, czéznát s tanította Juliskát az öltésre. Másszor meg, mert Irénke nagy tisztasághoz volt szokva, csodálkozott, hogy Juliskáéknál olyan szurtos minden. Mamájától sokszor hallotta, hogy szegénység mellett is lehet valaki tiszta és csinos.

— Meglásd, mindjárt nem volna ez a szoba olyan csunya és szomorú, ha tisztán és rendben tartanád. Hiszen ráérsz egész nap, lassanként szépen rendbe hozhatnád, mondá Irénke Juliskának.

És amit Irénke mondott, azt a két gyermek úgy megfogadta, mint a szentírást. Juliska kissé szégyelni is kezdte, hogy maga nem gondolt eddig semmi okos és hasznos dologra.

Rövid idő múlva a két szegény gyermek egészen más volt, mint azelőtt. Nem ácsorogtak többé egész nap az utcán, udvaron, nem törték a fejüket gonosz csinyeken. Juliska napról napra szebben rendbe hozta a szegényes lakást, úgy hogy habár szegényes volt is, de szinte kellemes volt látni a rendet és tisztaságot; rongyosan szurtosan sem jártak ki többé, mert Juliska gondot viselt magára és kis testvérére; nagyon kusza öltésekkel ugyan, de összefoldozta ruhájakat, szépen meg-

mosdatta Gyuriczát, maga is csinos, tiszta volt mindig s a szomszédok lassanként egészen megszerették őket. Ők ketten pedig annak örültek leginkább, hogy Irénke meg van velök elégedve.

A szegény napszámos sokáig nem tudta, mi okozza ezt a változást? De végre a két gyermek maga megvallotta, milyen látogatójuk van nekik sokszor napközben. A szegény ember meghatottan ment fel Irénkéhez, hogy jószágát megköszönje s Irénke szülei is csak ekkor tudták meg igazán, milyen jótettet vitt végbe a kedves leánya. Azzal jutalmazták, hogy most már ők maguk vették pártfogásukba Juliskát és Gyuriczát, gondoskodtak, hogy iskolába járhassanak s évek multával Juliskából kedves, ügyes leány lett, Gyuriczából derék fiatal ember s mindketten oly hálások Irénke iránt, úgy szeretik hajdani kis tanítónőjüket, ki most is jó barátjuk, hogy tűzbe-vizbe mennének érte. Irénke pedig szívből örül, hogy eltalálta, mikép teheti jó barátaivá az ellenségeket is.

A »KIS LAP« XXI. köt. 19-dik számában közölt rejtvény megfejtése:

7	5	3
2	9	4
6	1	8

Helyesen fejtették meg: Dezsöffy Jani és Aurél, Sztojanovics Sztanka és Jenő, Sugár József és Sándor, Preisich Kornél, Kohner Aladár és Jenő, Sztankovics Jenni és Szilárd, Hirsch Antónia, József és Aladár, Rosenfeld Vilma és Margit, Imre, Jolán, Ney testvérek,

Rosenthal Gizella, Ney Béla és Oszkár, Wolter Berta, Capelle Vilma, Priváry Gyula és Kálmán, Strassburger Málvina, Berger Miksa és Sándor, Fördök Lujza, Engel Ernő, Spitzer Miksa, Széchenyi V. (egészen ird ki nevedet, különben jövőre nem közölhetem. F. b.) Adler Arthur, Rosenthal Piroska, Hánékám Ottilia, Tarafás Ilonka, Lang Izidor és Mór, Springer Ernő (részben), Ullmann Mariska és Jenő, Stokinger Mari, Ella és János (részben), Charamza Irma, Bródy Vilma, Szeréna és Leonie, Gruber Ilona és Gizella, (és nem Ilona Gruber, mert így nincs magyarul. F. b.) Friedmann Béla, Brokés nővérek, Tomka Sarolta, Krausz Béla, Graus Aladár, Prchál Henrik, Faragó Pista, Fodor Mariska, Bettlheim Rosa, Deutsch Lipót.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

(Vege.)

K. M. Avval hogy munkáiban a hibákat »gyarapítani« ígérkezik, nem igen felel meg a mi igényeinknek. Talán azt akarta mondani, hogy »javítani«, ami teljes mértékében rá is fér »tan meséire«. — **Kollerich Margit.** A 2-ik számot besoroztam. — **Lövinger Ludmilla.** Már egyszer a Forgó bácsi postájában kijelentettem, hogy a használt levéljegyek árán rabszolga gyermeket nem váltanak ki; mert a hova a polgárisult világ keze elhat, ott már nincs rabszolgaság. De a sértetlenül leválasztott levéljegyek 100-éért, 1000-éért a papiroskereskedő igenis ad néhány krajczárt. Az ily módon gyűjtött pénzcsekét ha valami jótékony czélnak szánod, a jó Isten előtt szintén kedves dolgot cselekedtél. A szegénységnek is vannak rabszolgái, akik az inség nehéz jármában nyögnek. Ezeknek szerezni némi enyhületet bizony nemes föladat. — **Haraszthy Kornél.** A Deák Ferencz emléksobrának ideiglenes mintázatát már leszédtek s fész (gipsz) darabjai már visszavándoroltak a szobrász művész, Huszár Adolf urnak műhelyébe. De két év múlva már érczből öntve fogja díszíteni a koronázási tért, melyen már Szécsenyi István grófnak a »legnagyobb magyarnak« nevezett nagy hazafi emléke áll. A tér közepe a mi szeretett királyunknak, Ferencz József ő felsége lovagsobrának van fentartva. — **Strassburger Malvina.** Többször kijelentettem már, hogy Forgó bácsi mindenkitől szívesen fogad levelet s ha olyan, hogy tartalma válaszra való, szívesen felel is. — **Tóth Imre.** A te meséskéd nagyon régi. — **Erdensohn Matild.** Nekem a gyermek, ha járatták neki a »Kis Lap«-ot, ha nem: egyaránt kedves. Hogy lapom előfizetője vagy, ezáltal természetesen közvetlen viszonyba léptünk egymáshoz. Üdvözöllek. — **Zalcsek Jaromir és Arthur.** Kivánságtoknak elég lesz

téve, ha hétfőn déli 1 ór. ellátogattok a »Kis Lap« szerkesztőségébe. — **Paula és Irma.** De micsoda Paula és Irma? Ilyen akadálat olvasótársaitok sorában száz is. A keresztnév mellé a családnévet is oda kell tenni. Kérdésekre a kiadóhivatal adhat felvilágosítást. Én csak a »Kis Lap« szerkesztésével foglalkozom. — **Tomka Satika.** Nagyon nőjön a kis Iván, hogy ő is beállíthasson az én olvasóim közé. — **Rónay Rózsika.** Köszönöm figyelmedet. Az a »I. Z. f. kl. L.« a »Kis Lap« nyomán indult meg itt Budapesten s akkori kiadója O.-nak adta el L.-be. De bizony azóta nem is láttam s így mostani irányát és tartalmát nem ösmerve, nem is ajánlhattam. Csak annyit tudok, hogy ez is az u. n. »nagynémet« irányt követi, én pedig az én olvasóimnak oly lapot szeretek ajánlani, mely nemcsak, hogy ne sértse magyar érzelmeket, de határozottan a magyar hazá szerelmére lelkesítse. A többire nézve egyenesen és bizalommal a kiadóhivatalhoz fordulj, mely a legjobb fölvilágosítást fogja adni. — **Tamársy Erzsé.** Ugy értesülök, hogy Lipcsében Opetz kiadásában még folyvást megjelen a »K. L.« mintájára szerkesztett »Illustrierte Zeitung für kleine Leute.« — **Fligl József.** A »kis méh« a te munkád? Erre határozott választ várok. A »Mert oly édes« című költeményke verselésben annyira elütő a te szőrejtvényes rimeidétől, hogy méltán gondolkozóba ejt a feltűnő különbség. Tán mert könyv nélkül tudod őket, azért tekinted sajátodnak. A rajzaid is csak másolatok. — **Trummer Tamás.** Azt a levélkét rég megsemmisítette a szerkesztőségi szolga. Elég tudnom, hogy nem tőled eredt. — **Szenásky Ilka.** Állok eléje a kedves látogatásnak. Szép irásodat dicsérem. — **Sz. S.** Actualitásnak verses rovatunkat meg nem nyithatjuk. A gyászrovatban szokott mód szerint szívesen közöljük, ugy egyéb, lapunkba beváló apró dolgozatait. — **Vadász Feri.** Kisfaludy Károly s több jelesünk porait és siremlékét a régi, u. n. Váczi temetőből (mert a Vác felé vivő országot szélén állt) rég átvitték már a Kerepesi (azaz a Kerepes felé vivő országot szélén álló) temetőbe. A halottak napján főleg este, valóban megható látványt nyújt a roppant sarkert az ő számtalan művészi kivitelű siremlékeivel, s nagy mausoleumaival, melyeken lámpások ragyognak. De jut a fényből a sok apró sark is. — **Szegheő Ilonka.** Az óbudai hajógyárba, mely egyik legnagyobb nevezetessége a fővárosnak, a D. G. H. T. (dunagőzhajózási társaság) igazgatója szívesen ad belépti jegyeket. A gyárszigetben pedig csak Radány urat keressétek föl s hivatkozzatok rám; igen nyájasan fog beneteket fogadni. — **Kovalszky Lajos.** Soraidat nem kaptam. — *Több rendbeli küldeményt (rejtvényt stb.), melyeket itt egyenkint elő nem sorolhatok, egy s más okból nem közölhetek.*

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület. Budapest, 1881. Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.